

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/23-51/2
EPA 80 XXVIII
Podgorica, 13. decembar 2023. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa Druge sjednice, održane 13. decembra 2023. godine podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2022. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode na Drugoj sjednici, održanoj 13. decembra 2023. godine, kao nadležni odbor, razmotrio je Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2022. godinu, koji je Skupštini Crne Gore podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Takođe, na istoj sjednici Odbor za ljudska prava i slobode je razmotrio drugi Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2020. godinu, koji je Odboru za ljudska prava i slobode dostavila Državna revizorska institucija, broj 00-63-8/23-26 od 28. novembra 2023. godine.

- U uvodnim napomenama direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava saopštio je:
- da je Izvještaj dostavljen Skupštini blagovremeno i u njemu su date opšte napomene, pregled aktivnosti Upravnog odbora, finansijski izvještaj i podaci o raspodjeli sredstava projektima u 2022;
 - da je Javni konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata za podršku aktivnostima iz člana 36 stav 1 Zakona o manjinskim pravima i slobodama za 2022. godinu raspisan 13. juna 2022, a rok za prijavu projekata bio je do 30. juna;
 - da je Komisija za vrednovanje projekata nakon provjere prijavljenih projekata sačinila Predlog odluke za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i utvrdila da je na Javni konkurs pristiglo 355 blagovremenih projektnih prijava, od kojih je 269 ispunilo uslove, dok 86 prijava nije ispunilo uslove Javnog konkursa;
 - da je 11. novembra 2022. godine donesena Odluka o raspodjeli sredstava kojom je podržano 195 projekata u iznosu od od 1.049.723 eura;
 - da je Odluka o raspodjeli sredstava donesena krajem godine, a rok za realizaciju projekata je od šest mjeseci do godinu dana, te će u Izvještaju za narednu godinu dati podatke o realizaciji projekata, kao što su u ovom Izvještaju, na interesovanje poslanika, sadržani podaci o realizaciji projekata iz 2021;
 - da je Fond preduzeo aktivnosti prema korisnicima sredstava koji nijesu ispoštovali ugovorene obaveze na način da svim korisnicima sredstava blagovremeno upućuje zahtjeve za dostavljanje konačnog izvještaja u roku definisanom ugovorima, a ukoliko nakon toga korisnici ne dostave

izvještaje ili ne dostave prihvatljive izvještaje upućuje im se obavještenje o raskidu ugovora i zahtjev za povraćaj sredstava ili dijela sredstava koji su neadekvatno pravdani;

- da je u 2022. godini povraćaj sredstava na račun državnog budžeta izvršilo 18 korisnika sredstava Fonda u iznosu od 19.306,69 eura, što je potvrđeno uplatnicama;
- da je prema korisnicima sredstava Fonda koji nakon upućenog zahtjeva nijesu izvršili povraćaj sredstava ili dijela sredstava koji su neadekvatno pravdani pokrenut postupak pred sudskim organima i da je do momenta podnošenja Izvještaja, u sudskim predmetima gdje je Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava tužilac pokrenuto 16 sudskih postupaka čija je vrijednost 80.470, 12 eura.

U vezi sa realizacijom preporuka Državne revizorske institucije, načelnica u Sektoru IV u Državnoj revizorskoj instituciji je informisala:

- da je u Izvještaju o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2020. godinu izraženo negativno mišljenje na finansijsku reviziju i negativno mišljenje na reviziju pravilnosti poslovanja Fonda, kao i da je izdata 51 preporuka subjektu revizije i dvije preporuke drugom državnom organu;
- da se značajan broj preporuka odnosio na primarnu nadležnost Fonda koja se tiče finansiranja i praćenja realizacije projekata, odnosno aktivnosti značajnih za razvoj nacionalnih, etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- da je Fond blagovremeno dostavio Plan za realizaciju preporuka, kao i prvi Izvještaj o realizaciji preporuka sa pratećom dokumentacijom nakon čega je revizorski tim, u skladu sa smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka Državne revizorske institucije, izvršio prvu kontrolu realizacije preporuka;
- da je nadležni Kolegijum Državne revizorske institucije, nakon prve kontrole realizacije preporuka, zaključio da je Fond od 51 izdate preporuke realizovao 14, a za 37 preporuka bilo je potrebno dalje praćenje, zbog čega je Kolegijum DRI zahtijevao da državni revizori izvrše dodatnu terensku kontrolu;
- da je nakon druge kontrole realizacije preporuka nadležni Kolegijum Državne revizorske institucije konstatovao da je Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava od ukupno 51 izdate preporuke realizovao 26 preporuka, 19 je djelimično realizovao, tri preporuke nijesu realizovane i za tri se nije mogao utvrditi status realizacije;
- da se veći dio preporuka koje zahtijevaju dalje praćenje odnosi na projekte čije finansiranje i monitoring je primarna Zakonom propisana nadležnost Fonda;
- u vezi sa vrednovanjem projekata, Komisija za vrednovanje projekata još uvijek nije realizovala preporuke koje se odnose na obrazlaganje bodova dodijeljenih prilikom ocjenjivanja projekata, iznosa sredstava koji se dodjeljuju korisnicima, kao ni razloga odbijanja projekata koji su dobili manji broj bodova;
- u vezi sa praćenjem realizacije projekata, stručna služba Fonda u čijoj je nadležnosti praćenje realizacije projekata je unaprijedila postupanje u dijelu monitoringa i evaluacije projekata, jer se sada u nalazima stručne službe Fonda sve više od korisnika sredstava zahtijeva dopuna u izvještavanju, dostava potpunije dokumentacije i validnih dokaza o realizaciji projekata;
- da još uvijek nijesu razrađene interne procedure Fonda za monitoring i evaluaciju projekata koje se odnose na rad i postupanje stručne službe u dijelu praćenja realizacije projekata po fazama, kao ni kriterijumi za ocjenjivanje projekata, ocjene po kriterijumima, kao ni način postupanja zavisno od ocjene koju projekat dobije;
- da su u 2022. godini sredstva za finansiranje projekata korisnicima uplaćena odjednom, pa nije bilo faznog izvještavanja, čime bi se obezbijedila mogućnost neuplaćivanja druge tranše sredstava ukoliko korisnik sredstava adekvatno ne opravda sredstva uplaćena prvom tranšom;
- da su prilikom druge terenske kontrole utvrdili da je Fond pokretao postupke za povraćaj neopravdanih sredstava od korisnika kojima su sredstva dodijeljena 2020. i 2021. godine, dok

postupci za povraćaj neopravdanih sredstava dodijeljenih 2022. godine još nijesu pokrenuti, jer veliki broj projekata još uvijek nije dospio za izvještavanje;

- da je nadležni Kolegijum Državne revizorske institucije nakon izvršene druge kontrole realizacije preporuka zaključio da državni revizori izvrše dodatnu terensku kontrolu 25 preporuka koje zahtijevaju dalje praćenje, sačine zapisnik i izvijeste nadležni Kolegijum najkasnije do 15. novembra 2024.

Nakon uvodnih napomena predstavnika predlagača i rasprave, Odbor je većinom glasova (sa pet glasova “za” i tri “uzdržan”) podržao Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2022. godinu i odlučio je da predloži Skupštini da, saglasno članu 162 stav 2 Poslovnika Skupštine, donese sledeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2022. godinu.
2. Skupština Crne Gore ocjenjuje da Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava svojim aktivnostima u kontinuitetu doprinosi očuvanju i razvoju nacionalnih, etničkih, kulturnih, jezičkih i vjerskih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.
3. Imajući u vidu dugogodišnje kritike na račun nedovoljnog monitoringa i evaluacije projekata podržanih od strane Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Skupština pozdravlja aktivnosti koje je Fond u 2022. godini preduzeo prema korisnicima sredstava koji nijesu ispoštovali ugovorene obaveze, što je rezultiralo povraćajem sredstava na račun državnog budžeta u iznosu od 19.306,69 eura od strane 18 korisnika, što je potvrđeno uplatnicama. Takođe, Skupština smatra značajnom informaciju da je prema korisnicima sredstava Fonda koji nakon upućenog zahtjeva nijesu izvršili povraćaj sredstava ili dijela sredstava koji su neadekvatno pravdani, pokrenut postupak pred sudskim organima i da je do momenta podnošenja Izvještaja o radu Fonda za 2022. godinu, u sudskim predmetima gdje je Fond tužilac pokrenuto 16 sudskih postupaka čija je vrijednost 80.470,12 eura.
4. Skupština izražava zadovoljstvo činjenicom da je Fond odgovorno pristupio preporukama Državne revizorske institucije i blagovremeno preduzeo aktivnosti na njihovoj realizaciji, o čemu svjedoče podaci da je od 51 preporuke Fond realizovao 26 preporuka, tri nije realizovao, za tri preporuke državni revizori nijesu mogli utvrditi status realizacije, dok je 19 preporuka djelimično realizovano, pri čemu se veći broj preporuka koje zahtijevaju dalje praćenje odnosi na praćenje realizacije finansiranih projekata od strane Fonda.
Skupština posebno značajnim smatra aktivnosti Fonda na ispunjavanju preporuka koje su se odnosile na finansiranje projekata u kom pravcu su usvojena interna pravila za monitoring i evaluaciju projekata i uputstvo kojim je korisnicima približen način pravdanja troškova realizacije projekata.
Takođe, Skupština smatra važnim podatak da je stručna služba Fonda u čijoj je nadležnosti praćenje realizacije projekata unaprijedila postupanje u dijelu monitoringa i evaluacije projekata, jer se sada u nalazima stručne službe Fonda sve više od korisnika sredstava zahtijeva dopuna u izvještavanju, dostava potpunije dokumentacije i validnih dokaza o realizaciji projekata.
Međutim, Komisija za vrednovanje projekata još uvijek nije realizovala preporuke koje se odnose na obrazlaganje bodova dodijeljenih prilikom ocjenjivanja projekata, iznosa sredstava koji se dodjeljuju korisnicima, kao ni razloga odbijanja projekata koji su dobili manji broj bodova.

Takode, još uvijek nijesu razradene interne procedure Fonda za monitoring i evaluaciju projekata koje se odnose na rad i postupanje stručne službe u dijelu praćenja realizacije projekata po fazama, kao ni kriterijumi za ocjenjivanje projekata, ocjene po kriterijumima i način postupanja zavisno od ocjene koju projekat dobije.

Pored navedenog, Skupština je upoznata da su u 2022. godini sredstva za finansiranje projekata korisnicima uplaćena odjednom, pa nije bilo faznog izvještavanja, čime bi se obezbijedila mogućnost neuplaćivanja druge tranše sredstava ukoliko korisnik sredstava adekvatno ne opravda sredstva uplaćena prvom tranšom.

5. Skupština ohrabruje Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava da u predstojećem periodu preduzme dodatne aktivnosti na realizaciji preostalih preporuka Državne revizorske institucije kako bi u izvještaju ove institucije koji se očekuje do 15. novembra 2024. godine bilo konstatovano bolje stanje u ovoj ustanovi.
6. Skupština Crne Gore će Zaključak dostaviti Fondu za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Ministarstvu evropskih poslova, Državnoj revizorskoj instituciji i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Jovan Jole Vučurović, predsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović

Jole Vučurović